

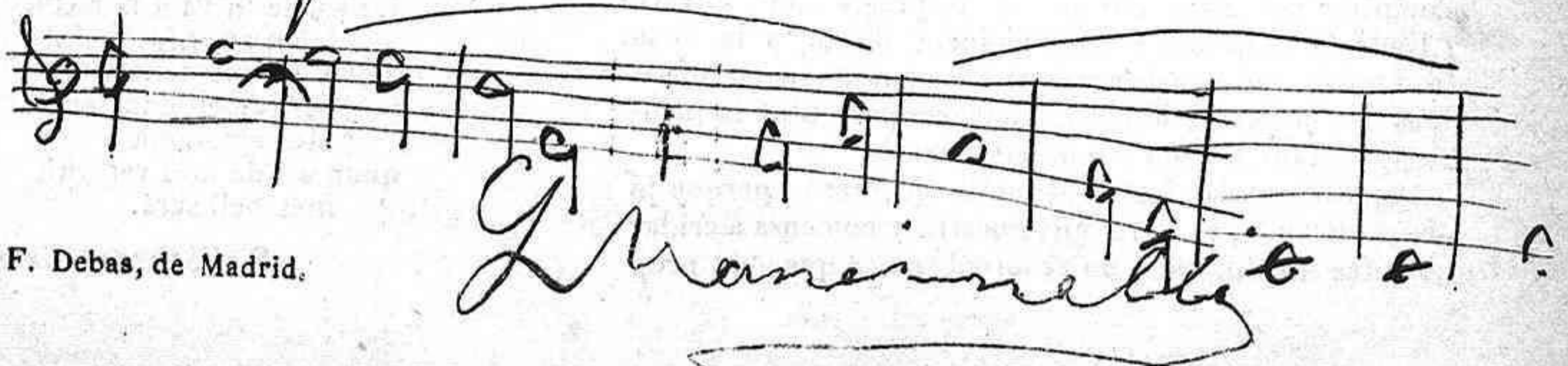
ANY IV

NÚM. 161

BARCELONA 25 SEPTEMBRE 1891

Ferran
Cleopatra

Copia fot. de F. Debas, de Madrid.

CRÓNICA

A ho várem dir en nostre número passat. Barcelona ab son esperit caritatiu, lloable per tots conceptes, ha donat una bona prova de carinyo á sos pobles germans de Andalusia, contribuhint de tot cor ab grandiosos óbols á minvar lo seu infortuni.

En aquestos casos se coneix lo grau de elevats sentiments que posseheix un poble, y lo nostre, ara y en tot temps s' ha distingit en ser lo primer d' aixugar las

llágrimas al desvalgut, de amaynar la fam al famolénch, de vestir al nú, de amparar al errant.

Catalunya caritativa per aixó rebrá sempre las benediccions de tots los que sentin l' agrahiment, y avuy, que per desgracia li ha tocat lo torn á la regió de Consuegra y sos voltants, estém segurs de que aquella infortunada gent, ab llágrimas als ulls, quan pensin en bénehir á tots quants han contribuhit á fer menys feixuga sa dissort, se recordarán de nostra terra quals pobladors sentím l' amargor de sa terrible desgracia.

* *

Un periódich dels Estats Units conta un fet que 's presta á la broma. En un convent dominicá de Williamsburg forman la comunitat sis germanetas que foren víctimas fa poch temps del assalt d' un *sátiro* que sense sapiguer com ni de quina manera vá introduhirse en la santa casa logrant fugir del mateix modo misteriós.

Deurían ser las dotze de la nit, quan una monja, que dormía en lo segón pís del convent vá despertar-se (svarada al sentir en lo seu llit certs moviments d' altra persona... (¡Bomba, bombal ¿que será?) Y al preguntar ab veu tremolosa qui havia dintre la celda, vá contestarli una veu de mascle, mentres li tapava la boca ab una má:

—Caia, ó bé 't matol

La casta monja sense fer cas de l' amenassa va lluytar per desferse d' aquell brétul, y vá ser tant lo soroll que moví n los dos batalladors que váren despertar-se las demás germanas, presentantse dintre la celda de sa companyera.

¡Quin quadro més esgarrifós debía presentarse á sa vista!

L' abadesa entre tant s' había quedat fora, á encender una llúm.

Lo *sátiro* al veurers descubert, vá agafar pel seu compte á una altra monja.. y després á un' altra... (¡Redeu!) ab quinas sostingué forta lluyta, y la cosa 'm sembla que hauría resultat ab consecuencias terribles per la part débila á no haberse presentat la priora aguantant la llúm... que había encés.

Aquesta, sense temer al furiós guerrero, porque ja era molt vella, vá obrir una finestra y comensá á cridar ab totas sas forsas á un reverent *pater* que viu prop

del convent, sens dupte pera guardar de qualsevol perill á las débils esposas de Deu, y aquell se presentá ab calsetets (¡Horror!) y ab un trabuch en una má (¡Hóóó!) que va descarregar en lo pati del convent al objecte de cridar l' atenció de la policia.

No cal dir que aquella santa casa del repós vá quedar convertida en un camp de Agramante. Mitja dotzena de monjas sense vestir y un capellá en calsetets...

¡Quin mercat de Calaf!

¿Y 'l sátiro, com vá escaparse? ¿No era pas lo sagristá del *pare* del trabuch?

“Tot se sábrá á son degut temps, diu lo periódich nort-americá; no tardarém vuyt ó nou mesos sense treuren l' aygua clara.”

Naturalment.

DOCTOR GERONI.

Aquestos llabis rosats que porta 'l desitj al bes, aquestos cabells daurats, y aquest ull qu' apresonats tants cors enamorats té, aquestas dents com perletas, aquest nasset curro y llis, aquestas dugas galtetas, com rosellas vermelletas, y aquest peu de serafí. Aquest coll, que tornejat per ma de mestre deu ser, aquest cós tan ben midat, aquest cor plé de bondat y aquest amor verdader, aquest sospir que no anhelas, aquest seno virginal, aquest somris que recelas... ¡Y que n' valdria de pelas tot aixó... y quatre mil naps!

MAYET.

SEGUIDILLAS

Ma aymía; qui no plora
quan penas passa,
no 'n duptis ni una mica;
sentits li faltan.
Per ço, ma nina,
m' apars si algún cop ploras,
molt més bonica.

En ton pit, una rosa
vareig posar,
y tú, ab rabia de fera
la vas llençar...
Mes ayl ¡Quin mont!...
avuy, prou la desitjas
pro... ho tens frescós.

Lo sol se 'n va á la posta;
¡cóm s' enfosqueix!
Tot s' omple de tristura
perque ell ens deix...
Mes ayl demá
quan ell de nou retorni,
més bell será.

S. FÁBREGAS CASANOVAS.

DIÀLECH

que sostingueren "Barcelona" y la campana "Tomasa"

AB MOTIU DE LAS FESTAS DE LA MERCÉ.

—¿Puch entrar?—Sense trucar...
¡Hola! ¿ets tú amiga Tomasa?
¿com es que per vindre á casa
has deixat lo Campanar?
—Te desitjava parlar,
pera posarnos de acort
sobre la *Festa major*...
—Inútilment te molestas...
filleta, no estich per *Festas*
no 'm trovo de bon humor!

—Aixó crech, mes considera
que encar' que ab dolor t' aneguis,
es necessari t' distreguis,
¡sempre tristor desesperal
no pots negar que anys enrera
molt gustosa t' divertías,
y no obstant, també tenías
mals de cap de totas menas...
—Si, pero, si alló eran penas
las de avuy son agonías!

—Encara 'm sembla que t' veig
d' or y de porpra vestida,
com si fossis escullida
per reyna de un gran Torneig;
ab incansable festeig
los teus fills t' engalanavan,
y flors als teus peus lleansavan...
—¡Es cert! més, tot ha cambiat,
y aquellas flors se han tornat
arestas que al cor se 'm clavan!

—*Ramblas y carrers* lluhían
adornats de richs travalls...
y fins los *Xiquets de Valls*
á divertirte venían,
per admirarte sortían
los *gegants y 'ls regidors* (1)
y als meus *tochs* festejadors
alternavan las *musicas*...
—¡Tomasa, si avuy repicas,
ja cál que toquis á morts!

—De nit davas goig de veure...
¡quanta gentada! ¡Deu meu!
y quants llums per tot arreu...
¡que era dia feyan creure...
es fácil quedés á deure
l' Ajuntament gás y trastos...
pero ¿qui repara ab gastos?
al pensar ab l' *As de copas*
fins aquells que *menjan sopas* (2)
s' olvidan del *nou de bastos*!

En la *Plassa Real*, galanas,
las fillas del *Ampurdá*
no 's cansavan de ballá
sardanas y mes *sardanas*,
de lluhirse tenint ganas,
lluminárias feyan molts,
qui no ab *atxas*, ab *gressols*...
—Si es que avuy feu *lluminárias*,
poseu llántias funerárias,
en senyal de los meus dol!

—*Sortijas* á discreció
sira, *regatas* y *toros*,
balls de cristians y de *moros*, (3)
Cucanyas y *Exposició*,
y además gran *professó*,
de capellans y vehins...
—Donchs avuy, per sérios fins,
(si es que *professó* se fá)
al carrer no sortirá...
¡La *professó* va per dins!

—¡Com alegran ma memória
aquellas *grandiosas festas*!
—¡Quant ab son recort molestas.
la meva passada glória!
—Distreu l' amarga cabória
que t' consum, pobre *Comtesa*
—No puch, que vivint sotmesa
al partit *Conservador*,
tant sols motius de dolor
trobo en mitx de ma grandesa!

Veig *perills* per totas parts,
per tot arreu, *injusticias*,
traidorias y malicias,
impudencia y malas arts,
los dolents moren de farts,
los bons de miséria moren
y tants sufriments acoran
á los tristos dels meus fills
que entre infámias y perills
los que no gemegan, ploran!

La pór de *Europea guerra*
y *crisis amenasanta*... (4)
als més atrevits espanta
y tot lo negoci esguerra;
l' *industria* tiran per terra
ab *tractats* y més *tractats*
y al veures amenassats
de gran *pluja de paper*
los richs désan lo diner
suigint de *papers mullats*.

Y com si aixó no fos prou
per matar nostra ventura,
la *Filoxera* ens apura,
la *Verola* ens posa l' jou...
dels núvols tanta aygua plou
que á *Consuegra* treu del *Mapa*
y de la mort ningú escapa,
entrant ab imbécils fins
una colla de *Carlins*
van á *Roma* á veure 'l *Papa* (5).

¿Cóm vols donchs, tingui alegría?
¿Cóm vols tú, que estigui alegre
Sabent lo cas de *Consuegra*
de *Valencia* y *Almeria*?
¿fer escarni no sería,
á tant terrible dolor,
celebrar *Festa major*?
inútilment te molestas,
Tomasa, no estich per *festas*,
¡deixa que plori l' meu cor!

Ja que *Espanya* avuy s' endola
per la terra *Toledana*,
jo, que á més de *Catalana*,
no deixo de sè *Espanyola*,
sabent que sempre aconsola
á un poble desventurat
la *divina Caritat*,
devant *miséria* tant forta,
aniré de porta, en porta
demanant per ell *pietat*!

—Las tèvas rahons *Comtesa*
me han deixat tant convensuda,
que penso donar ajuda
á eixa *benéfica empresa*,
ab flama de amor encesa
los meus *tochs* al goig esquius
cridarán per tals motius
á tots los sensibles cors,
¡UNA LLÁGRIMA PELS MORTS
Y UNA CARITAT PELS VIUS!

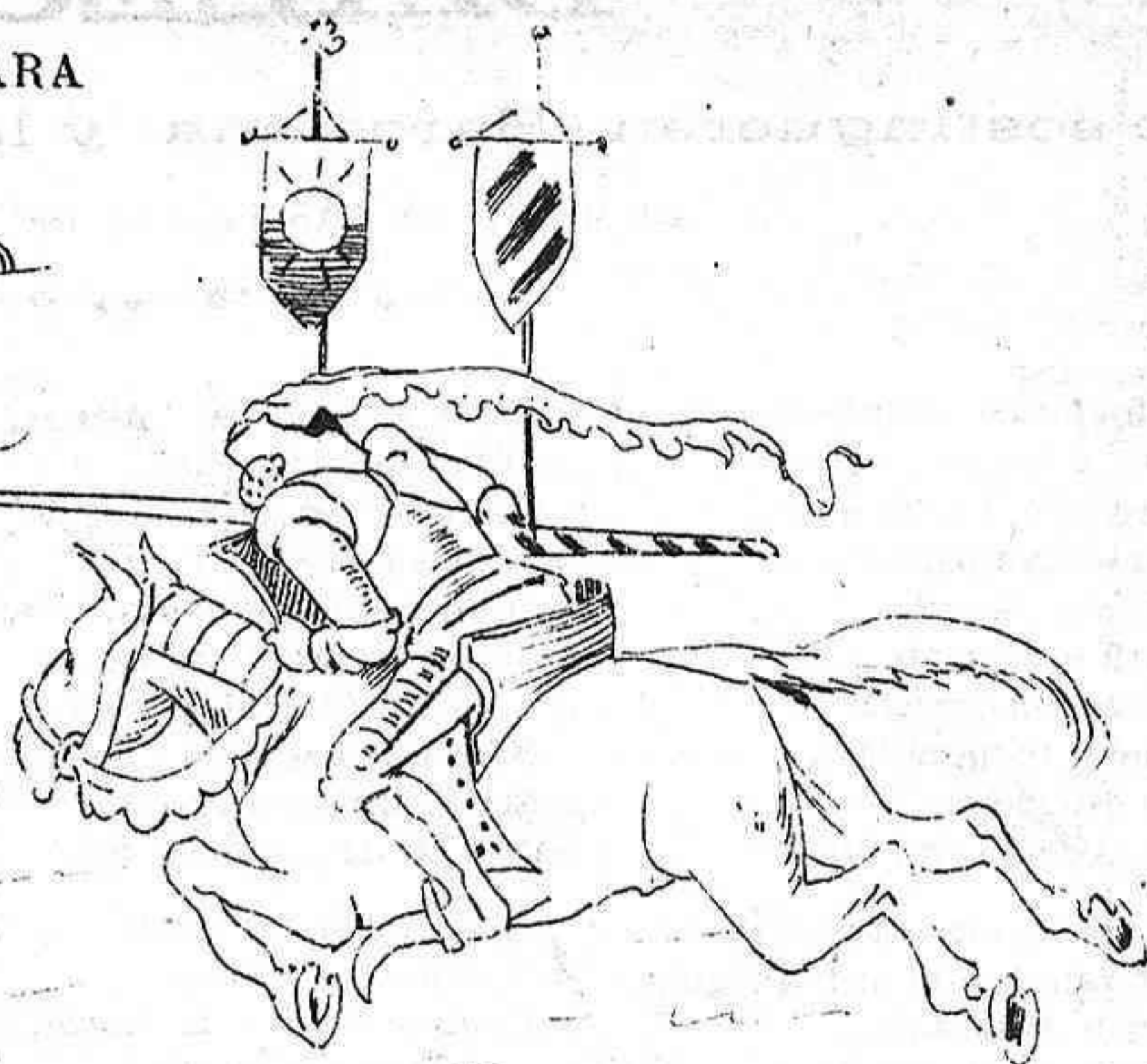
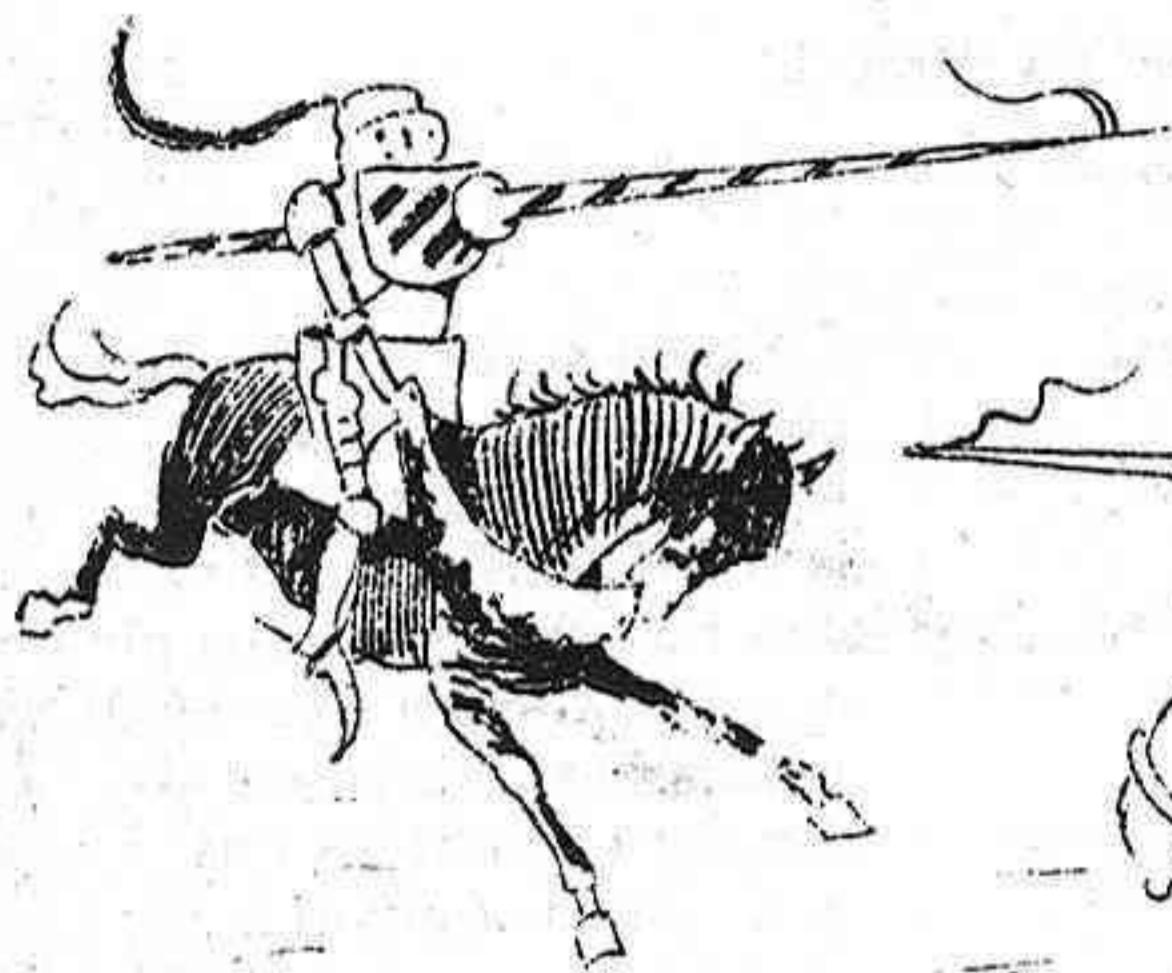
JOSEPH M.ª CODOLOSA.

1. Com si diguesim «gegants y nanos».
2. No 'm refereixo als que no tenen dents, mes si als obrers que de sopa s' alimentan y... gracias.
3. Y fins lo Ball de 'n Serrallonga.
4. Y tant amenassant, que ja la tenim á demunt.
5. Y á portarli dineróns que á *Consuegra* foran bons.

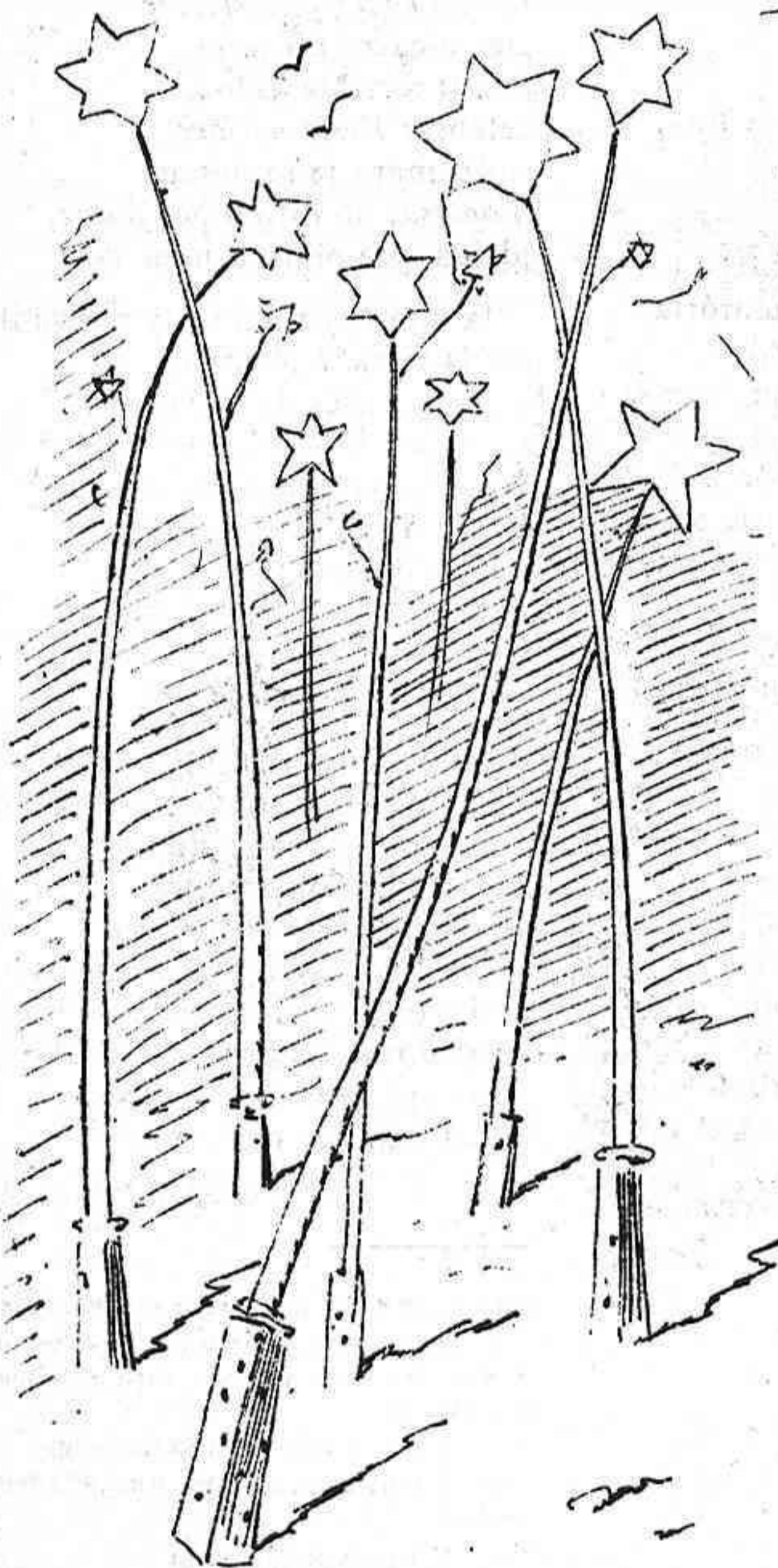

FESTAS DE LA MERCE

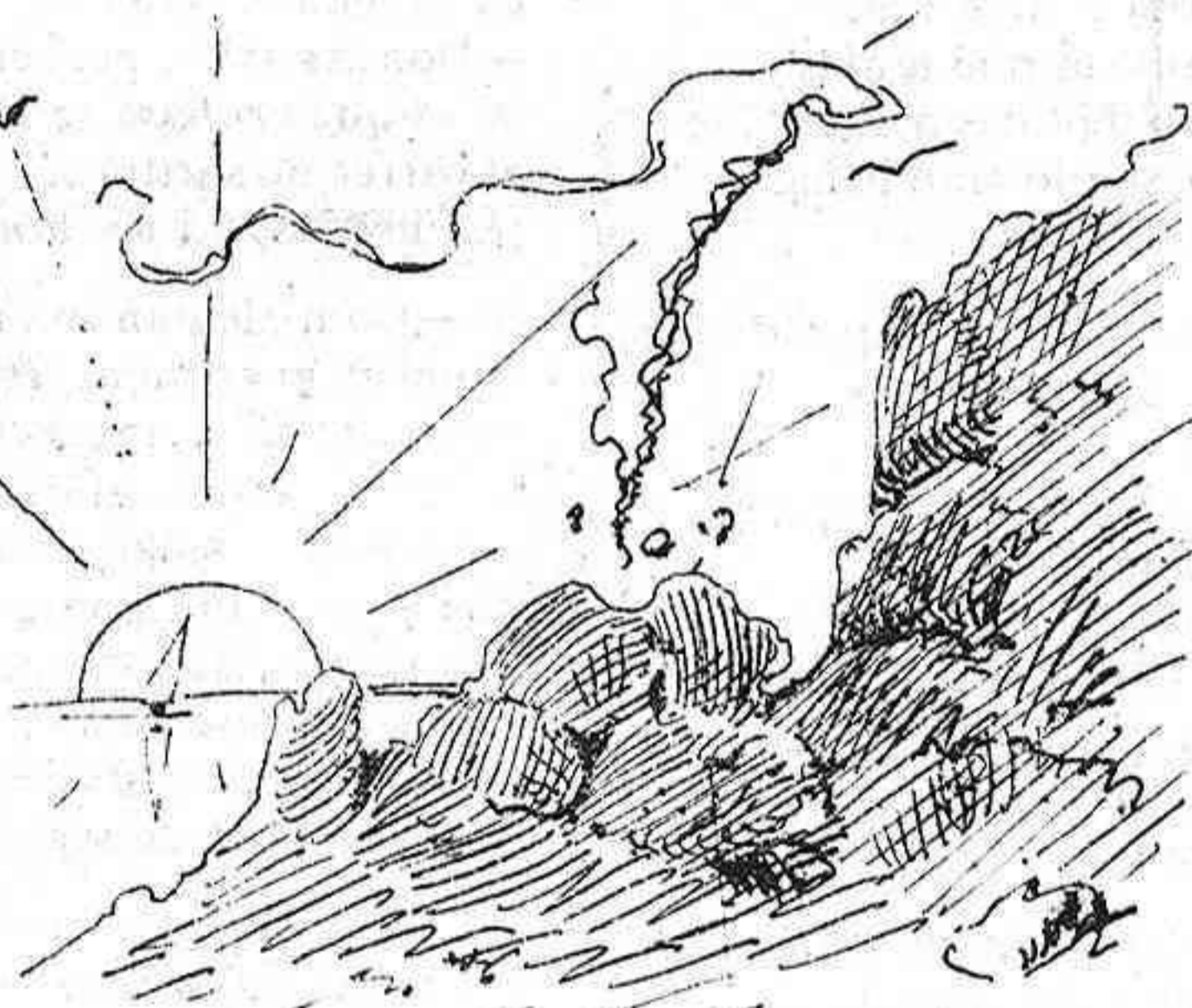
AVANS Y ARA

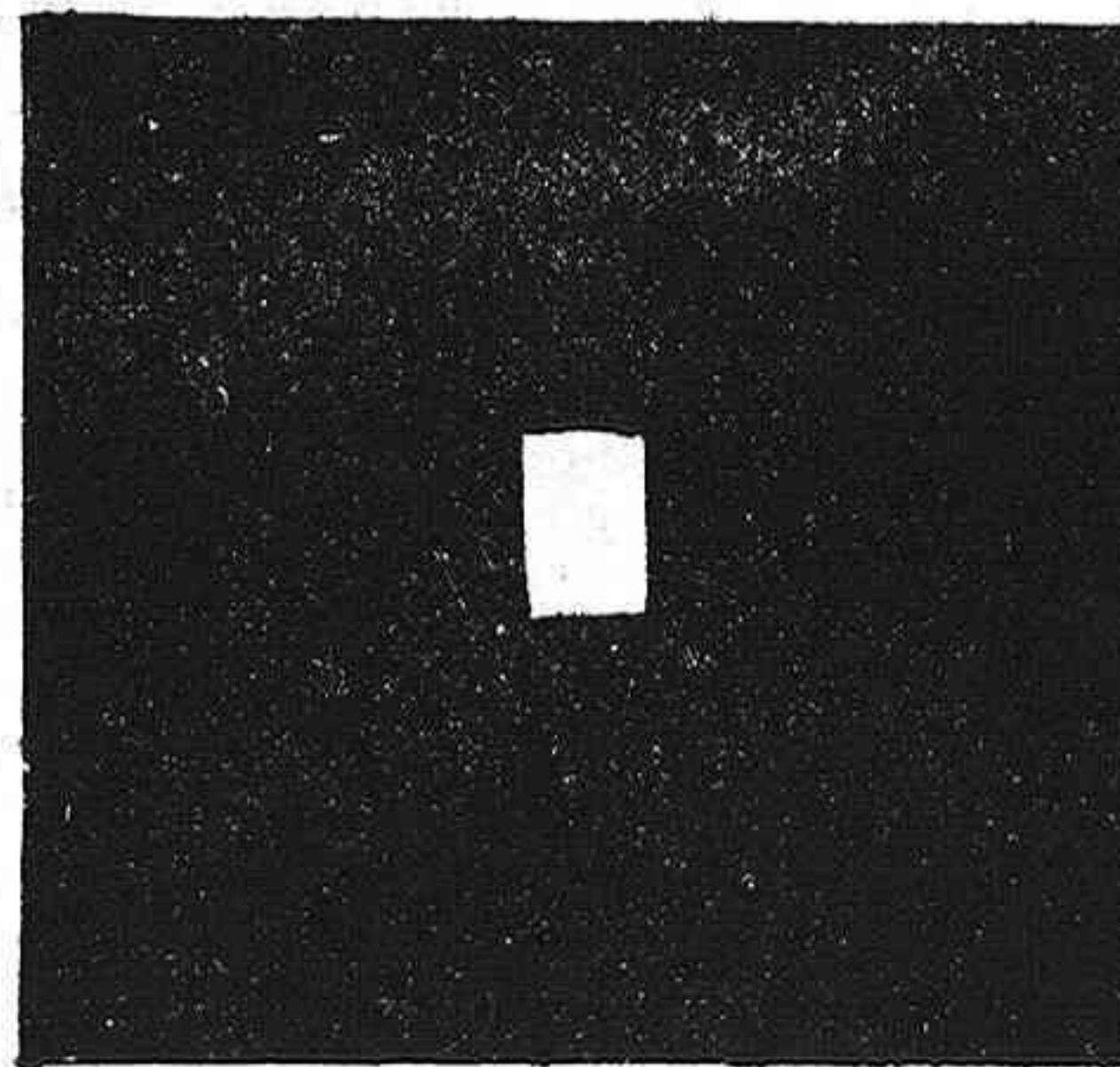
1 Avans, grans torneigs,

3 Estrellas ab cúa;

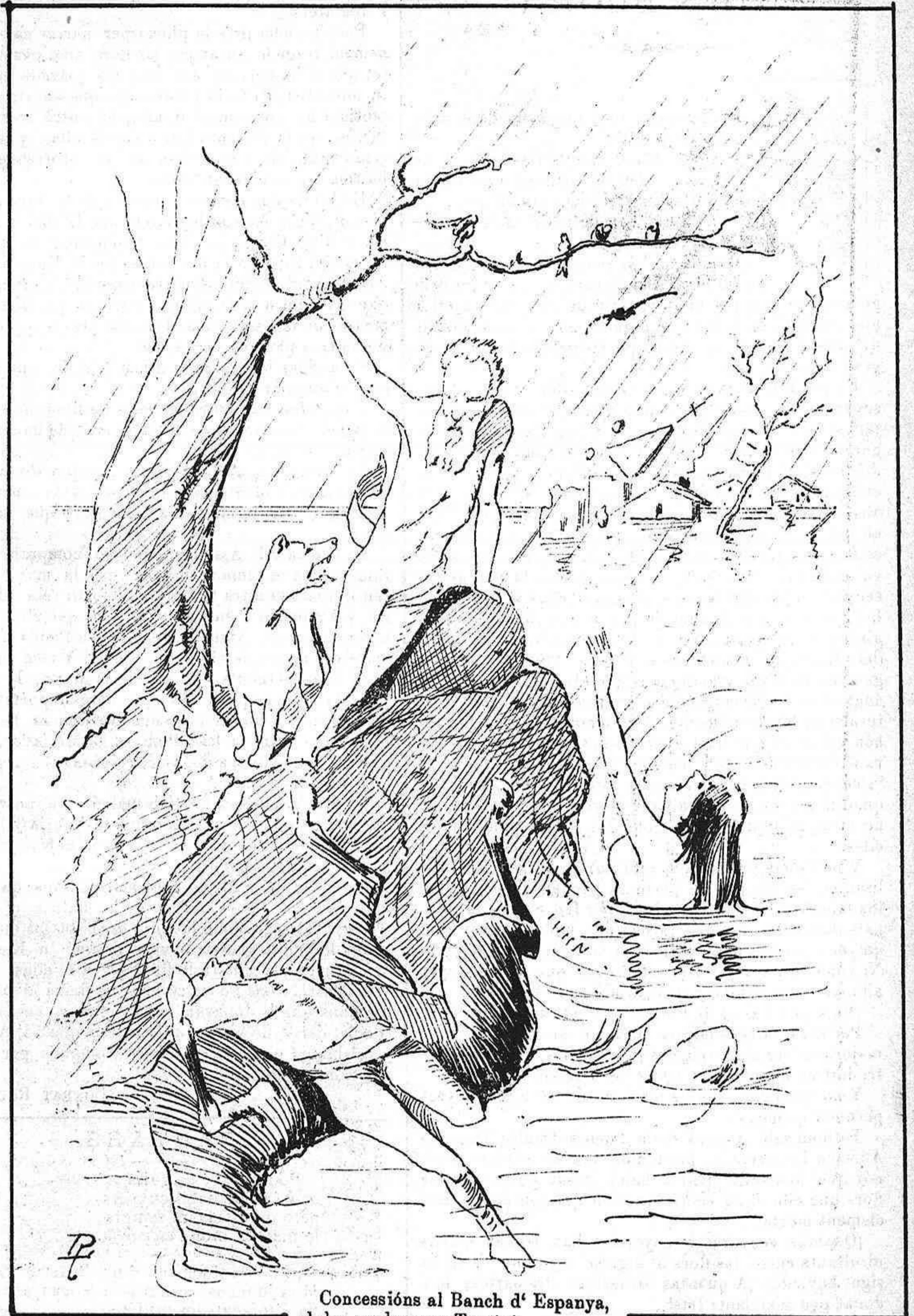

2 Volcans... molt peluts,

4 Però ara... cucut.

CONSUEGRA Y ALMERIA

Concessions al Banch d' Espanya,
ab los yankees un Tractat,
y ara inundacions pels pobles...
Y tres desgracias en un any!

LAS FLORS

REYÉM que l' ofici que avuy dóna més, es lo de jardiner.

No sé de res que 's fassi tant d' ús y d' abús, com de las flors. Casi estém en qué se 'n gasta més que de pá.

Las floristas han de tenir molt de despaig. A la forsa.

La moda en las senyoretas de posarse flors al pit ó á la cintura, y la costum dels gomosos de posarse una poncella de rosa, un clavell ó una gardénia en lo trau de l' americana, es lo menudall del negoci, pero son molts poch que fan un molt de gran importància.

En las fondas y restaurants cada día hi ha dinars, sopars ó esmorsars de convit, y molts días n' hi ha també en casas particulars, y en totas las taulas hi figuran rams de flors; en los casaments, que com se sol dir, no n' hi ha cap de pobre, las flors y 'ls rams van endoyna; en los beneficis dels artistas escénichs, y en altres días que no son de benefici, s' encatifa l' escena ab las flors que 's tiran als obsequiats y si l' obsequi es á una actriu, además no hi faltan toyas colossals; en molts balls y *soirées*, se donan ramellets á totas las senyoras y senyoretas, y si alguna d' ellas pren part en lo concert que 's dongui, ja pot contar ab un ram al aixecarse del piano, ó al acabar la *romanza*; en lo día dels Morts, los cementiris semblan... ¡qué jardins! magatzéms de flors, y molts dels que allí reposan, hi han anat ab lo bagul colgat de rams y coronas de flors naturals; en los monuments de Setmana Santa, s' hi veuhen més flors que llums; per Còrpus, piouhen flors devant de la custòdia y demunt del tálam; tot l' any se 'n vénen pels teatros, circos y cafés; en una paraula, quan fins s' ha arribat á tirar flors á ne 'ls toreros, ja no hi ha més que dí per ponderar l' abús que 's fa d' ellas.

Y no volém parlar de l' infinitat de flors que s' utilisan en las fábricas de perfúms, per fer esséncias y en los laboratoris dels apotecaris per fer ayguas medicinals. Las rosas, aromas, taronginas, violas y otras flors que en aquestos punts se gastan, no ténen fi ni compte. Ni volém dir res de las aufábregas que 's venen per allunyá 'ls mosquits; y de las rudas, per tenir sort.

¡Vaja que l' ofici de florista té d' ésser una mina!

Per si hi faltava encara un altre motiu per donar major sortida als productes dels jardins, ara s' han introduit en algunas festivitats las batallas de flors.

Y no 's creguin que de las flors no se 'n hagin tret perniciosos partits.

Tothom sab la mort de la famosa trágica francesa Adriana Lecouvreur, produhida per un perfum venenós que una séva rival li había posat en un ram de flors que ella olorá sense imaginar que contenía aquell element mortal.

¡Quantas senyoras y senyoretas han trobat escrits insultants entre las flors d' alguna toya que 'ls hi ha sigut enviada! ¡A quantas situacions dramáticas han donat peu semblants fets!

També se las ha fetas servir d' emblemas de sucesos terribles, com en la guerra civil, coneguda per

"guerra de las *dugas rosas*," que en lo sigle xv assolá l' Inglaterra.

Pero no hem prés la ploma per narrar cap aconteixement trágich causat per las flors, sino per relatar un fet que si bé pertany á l' historia privada, no veyém inconvenient en ferlo públich, perquè encara que doná motiu á un rompiment d' amistat entre tres senyoretas, en res fa desmereixer á cap d' ellas, y tal vegada esplicancho ab la senzillesa ab que ocorregué, contribuirém á que 's reconcilien.

Eran tres amigas que, encara que 's deyan un nom distint, feyan lo Sant lo mateix día. L' una 's deya María, l' altra Gloria y l' altra Assumció, tres noms diferents que tots fan la festivitat per la Mare de Deu d' Agost. Aquí tenim un altre exemple, tant bó com lo que 'ns esplica la Doctrina Cristiana per demostrar lo misteri de la Santíssima Trinitat: tres noms diferents, y una sola patrona verdadera.

Va arribar lo quinze d' Agost, y cada amiga va volguer obsequiar á l' altra.

Totas ellas habían rebut rams de flors de varias conegudas, companyas de col·legi, etc., de modo, que las tres ne tenían de sobras.

La María, no obstant, va fer comprá dos rams y 'n va enviá un á la Gloria y un altre á l' Assumció.

Y va donar la malehida casualitat que vaig á esplicá:

La Gloria y l' Assumció, per no comprar cap altre ram, ja que 'n tenían pel pare y per la mare, s' enviaren l' una á la altra 'l ram que habían rebut de la María, y á aquesta li enviaren los rams que ellas *dugas* s' habían cambiat. Aixís, la María 's va trobar ab los dos mateixos rams que ella había remés. Y com en la profusió de rams rebuts en casa de la María, la criada d' aquesta no més pogué dir que habían portat un ram de la Gloria y un de l' Assumció, donant las tarjetas barrejadas entre molts d' otras, la María 's vá creure que cada una de las *dugas* li retornava 'l regalo que ella 'ls hi había fet.

La María, que era un xich malicioseta, no va pensar que 'l fet sigués casual, sino que la Gloria y l' Assumció li tenían algún ressentiment y s' habían convingut en ferli aquell *desprecci*.

La mamá de la María, més mal pensada que la séva filla, va posar llenya al foch de la malicia d' aquesta, trobant tot seguit que la *mala acció* de las *dugas* provenia de qué li tenían enveja perquè 'n Rossendo 's dirigia més á n' ella (á la filla) que á n' ellas.

La María aixís ho va creure, va deixá d' anar á las reunions que 's donavan cada setmana en casa de la Gloria, deixá de visitarla, lo mateix que á l' Assumció, y velshiaquí una triple amistat rompuda per causa d' uns rams d' ignoscentas flors.

CONRAT ROURE.

CANTARS

Podrás sabé de guisá
com la més hábil cuynera,
pero m' estás fent sempre
lo mateix: molta *escudella*.

¿Qué no tinch res, dius, Roseta?
Mira, donchs, com molt t' enganyas;
tinch foradats los mitjons
y á més d' aixó, molta mandra.

ROSSENDO PONS.

LO MESTRE LLUIS MANCINELLI

y la Societat de Concerts de Madrid.

TAN prompte com s' anunciá que aquesta distingida societat daría algún concert en lo teatro del Tívoli, se regositjaren los filarmónichs de nostra ciutat, com á mostra evident de la justa nombradía que aquella gosa y de los moltíssims aficionats que lo públich barceloní conta per la bona música.

La notable impresió que los concerts han causat, ha sigut causa de que ab lo éxtassis d' admiració que se sentía, tothom se recordés ab sentiment, de que á pesar de veurer entre nosaltres notables concertistas y distingits mestres, capassos uns y altres de formar també un conjunt notabilíssim, no s' haji pogut lograr may, per culpa de las corrents de abandono que imperan en nostra capital.

Si lo Municipi aixís com també la Diputació, en lloch de destinar grans quantitats en sos pressupostos pera construir palaus y sostenir edificis que cap llustre é importància poden dar á nostra ciutat, destinessin alguna quantitat important creada sols pel sosteniment del art lirich, ja fos subvencionant societats, ja assegurant als artistes un pervindre, ja fent que lo teatro del Liceo fos una escola del art en lloch de una pagoda de especuladors y negociants, á bon segur que lo que are vejém impossible dintre poch temps seria realisable y de pròspers resultats.

L' element musical que nosaltres possehim, ab la eventualitat de tenir lo gran teatro tancat ó de que quan trevalla corre l' albur de que hi haji una empresa poch escrupulosa en sos debers y que en un cas imprevisit desapareixi, deixant per lo tant en descubert algunas decenas, las que eran necessarias per lo indispensable dels artistes ó sia son sosteniment; dadas totas aquestas eventualitats, que deixan de serho ja que existeixen, no te res d' estrany que no vulguin sacrificar y acceptin *bolos* allá ahont se li presentin, no cuydantse poch ni molt del estudi y de la unió, com ho fan los de Madrid, que tenen la temporada del teatro Real assegurada, ja que lo Govern subvenciona lo teatro.

Entrant de plé als concerts, dirém que entre las pessas que han arrebatat, sobressurten la *Rapsòdia húngara* de Listz, per la vigorositat y valentia ab que fou tocada, l' *scherzo del Sueño de una noche de verano* de Mendelsohn composició en que l' inspiració y bellesa del compositor van juntadas á la ciencia musical y que fou executada ab una seguritat y delicadesa imponderables; el *murmullo de la selva* de Wagner digne de la fama del eminent mestre de Baireuth, la obertura de *Cleopatra* original del mestre director Sr. Mancinelli, que ja coneixiam, per haberla sentida en nostra banda Municipal y que la societat de concerts ab la màgica batuta de son mestre-autor hi dongué en relleu tan extraordinari que 'ns semblá completament nova; la *polonesa* de concert de Wieux-Temps que á pesar de estar composta pera un sol violí, fou executada per vint primers ab un ajust y precisió tant extraordinari que continuament habian de reprimirse los murmulls de aprobació de tota la concurrència á fi de no perdre los delicats matisos que los violins donavan á tan magistral concepció, sortintse de mare, si aixís pot dirse, al final, que no volgué

la generalitat del públich que 's repetís á causa de lo molt pesat que hagué de ser pera los músichs.

En lo segón concert sobressortiren la obertura de *Tanhäuser* en que los violins feren prodigis de execució may sentits; y causá assombro la quinta sinfonia de Beethoven, principalment l' *andante* que fou tocat ab un ajust imponderable.

En lo tercer concert agradaren las *Escenas venecianas* del mestre Mancinelli, principalment al tocar lo tros que descriu la «fuga de los amantes» que mereixé los honors de la repetició.

En aquest concert, ab marcadas mostrars de disgust s' hi observá una nota discordant y sigué al tocarse l' últim número del programa que fou la *España*, rapsòdia de Chabrier, en que la secció de metall aná molt desconcertada produhint desastrosos efectes de sonoritat.

Vist la notable acceptació que han tingut los tres concerts esmentats, la societat determiná darne dos mes d' extraordinaris los qui debian tenir lloch en las nits dels dias 22 y 23. La setmana entrant ne parlarém.

RAMÓN ESTANY.

LOS AUCELLS

A

La nit, son róssech d' estrelles
lluhía en son negre front;
bressat per las auras bellas,
dormir semblava lo mon:
de la lluna no brillavan
ja, d' argent los richs esclats
y secre's del cor contavan
dos joves enamorats.
Tú ja hu sabs, amiga meva,
quins eran los sers aquells
que, junts, passejant sens' treva,
parlavan de flors y aucells.
Com que diu que 'ls que sofreixen
s' entenen molt fácilment,
y dels cors que d' amor bleixen
s' endavina 'l pensament;
abdós, que glatint sofrían
bebent del fel la amargor,
ab poch mots, ¡prou s' entenían,
barrejant lo seu dolor!
Pro 'ls aucells aquells, amiga,
que tú sabs, potsé entretant
dormían sens' cap fadiga
y ab somnis d' or delirant.
Potsé 'l fréch d' un dols somriure
brillava en sos rostres bells
y de planys y queixas lliure
s' obria un cel devant d' élls.
¡Contrast amarch de la vida!
de las riallas y dels plors
sentir á un temps la embranzida:
junts sempre, espinas y flors!

FRANCESCH MARULL.

UNA PELOTARI

Jo no hi entench ni una jota,
pero 'm sembla que ja 'n sé

sols mirantme á n' ella bé,
y hi jugaría á pilota.

UNA SORPRESA.

(He entrat ab molta quietut
y 'm sembla sentí pendéncias).
—Lo teu marit es molt brut.
—No ho nego pas; convingut.
—(Me guardan bones auséncias!)

NOSTRE RETRATO

Ab motiu dels concerts donats en lo teatro del Tívoli, parlém en altre lloch del periódich del qui doném avuy per formar part de nostra Galeria Artística.

En LLUIS MANCINELLI, autor de la *Cleopatra* y d' altres notabilíssimas composicions musicals, es un dels tres ó quatre primers directores d' orquesta, á qui ha tingut lo gust d' aplaudir y admirar recientment lo nostre públich, aplaudiments que han sigut lo ressó dels que ha rebut lo mateix mestre en tots los teatros de las capitals de més importancia, ahont ha agafat la batuta.

ROMEA

Ja s' han publicat las llistas pera la temporada próxima. La companyia no ha sufert cap alteració de la del any passat, per lo tant será dirigida per los primers actors senyors Riutort, Borrás, Soler y Capdevila.

De obras dramáticas n' hi há un magatzém de modo que si s' en estrenés sols una quarta part, sería una temporada de grans recorts.

NOVEDATS

Res de nou hi hagut durant la setmana passada puig hasta en lo benefici de la Pepeta Mateu que estava anunciat l' estreno del monólech *En Benet*, tingué que diferirse á causa d' una indisposició repentina del Sr. Colomer encarregat de son desempenyo.

CATALUNYA

Estava anunciada la inauguració pera dimars, habentse contractat además dels artistes anunciats en lo número passat, las Srtas. Pino y Pastor.

Celebrarém que lo conjunt resulti ser una «companyia notable» com anunciavan los cartells.

TÍVOLI

Pera lo benefici de la Sra. Montañés, se doná una representació de *La Africanita*, que com ja sabém desempenya admirablement, única circumstancia notable que te aqueixa sarzuela. Del éxit que ha obtingut la «Societat de concerts de Madrid» en article apart ne parla nostre company de redacció en Ramón Estany.

GAYARRE

Ab la ópera *Roberto il diavolo* y lo duo del acte quart de *Gli Ugonotti* mes á mes, diumenge á la nit van despedirse del públich la tiple Sra Bassi y 'l célebre tenor Angioletti que com sempre ratllá á envejable altura. Lo teatro estava plé de gom á gom y res com aixó demostra las simpatias que tenen los artistes de la talla del nostre tenor. Lo públich l' aplaudí frenéticament en los passatges mes culmi-

nants, fentli una ovació de la que ne participá la tiple senyora Bassi. Mes de catorze vegadas los entussiasmas van fer aixecar lo teló pera aplaudir á la tiple y al tenor, y tan fou l' entussiasme de lo públich, que desbordantse va assaltar lo escenari pera abraçar al tenor Angioletti, 'l qual pot quedar content y setisfet de que se 'l aprecihi d' aquest modo en lo que val.

La despedida que se li feu fou carinyosíssima, d' aquellas que no tot sovint se 'n veuhen y que deixan grat recort al artista.

Pera dissapte s' anuncia lo benefici del reputat tenor senyor Bertrán ab la primera representació de sa ópera *favorita*, titulada: *Cármén*.

No faltarà concurrència y ab millor motiu per ser una de las óperas que mes popularitat ha lograt en nostre públich.

CONCERTS DE EUTERPE

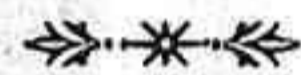
(Tivoli)

Está anunciat un concert extraordinari pera lo matí del día 24 del corrent, lo qui será á benefici del mestre Director Sr. Goula (fill) que dadas las simpatias, que ha sabut captarse en la present temporada per son acert en la elecció de obras aixís com per la notable execució y colorit que ab sa batuta ha sabut impregnarhi, creyém se veurá concorregudíssim.

També 'ns assevera nostra creéncia lo escullit programa, que ha combinat, ja que además de cantarse *Los nets dels almogavers* ab la adició dels cornetas que tant cridá la atenció en lo concert últim, se cantarà lo notable coro *Fraternitat* de Goula (pare) y lo grandíós himne dedicat al Czar de Russia, en el que per deferencia al autor mestre Goula (pare) y beneficiat mestre Goula (fill) hi pendrán part las Stas. Vazquez, Mata, Huguet, Fons, Calvera, etc. etc., y los Srs. Pomer, Lluriá, Carbonell, Faff, Mestres, etc., es á dir tot l' *estat major* dels artistes d' ópera cataláns, que tenen sa residéncia en Barcelona.

UN CÓMICH RETIRAT.

A UNA...

Si casarte ab mí desitjas
noya, ha de sé ab condició
de no d'úr may á garró
ni tampoch brutas las mitjas,
Has de portá milló vida,
t' has de treure 'ls mochs del nás
y no tens d' anár com vás
á tota hora, mal vestida.
No has de ser tan trapassera,
ni has de fé com molts donas
que garlant passen estonas
deixant la feyna endarrera,
y no tinguis mal de caps,
si compleixes sempre bé
veurás com me casarè...
ab la que tingui mes naps.

JOAN MALLOL.

QUENTO

Un subjecte que 's volía vendre una casa, de la que no n' estava content, l' ensenyava á un altre que 'n volía comprá una, fent veure á aquest, per suposat, que l' edifici tenia molt mérit. Al que volía comprá va compendre que la casa estava molt lluny de tenir cap mérit.

—Ara que hem seguit tota lá casa, digué 'l propietari, li vull fer veure un secret que té, ¿Veu? Aquí hi ha un quarto amagat.

—¿Amagat?... Donchs es com lo mérit de tot l' edifici.

UN APRENSIU

—¿Qué 't diu la dona de mi?
—Que es molt cavilós; ja ho sab;
que 'l mal de vosté es al cap.
—També ho diu 'l seu cosí.

Miljo

Tres jóves parissienchs se presentaren al espasa Angel Pastor perquè 'ls hi ensenyés la tauromaquia, á la que estavan decidits á dedicarse.

L' espasa volia tréurelshi del cap, pero en vista de l' insistencia d' ells, los hi va donar una carta de reco-

mendació perquè siguin admesos com á novillers en la plassa de Madrit.

En aquesta professió si que tan se 'ns enlonaria que la competencia extranjera matés á l' *industria* espanyola.

Diuen de Buenos-Aires, que ara s' está extrayent d' aquellas ayguas lo barco espanyol «Nuestra Señora de Loreto», que va naufragar l' any 1792.

Si li convenian banys,
en compte de vuyt ó nou,
ab un n' haurá tingut prou,
pero llarguet... de cent anys.

Lo pelotari Irún, que 's va casá 'l día 12 del mes passat, ha cobrat 45.000 pessetas, import de la seva última campanya á Buenos Aires.

¡Alsa amigo, que anirá grassa la lluna de mel!

A Sant Sebastián, s' ha introduit la costum en lo teatro, de que las senyoras y senyoretas, durant los entreactes, se posin dretas devant de las sevas butacas, com fan los senyors.

Aixís disfrutan de millors vistas ellas. . y ells.

A París volia ferse, en ocasió de la representació del *Lo-hengrin* de Wagner en lo teatro de l' Opera, una manifestació anti-alemanya, per rahó de ser alemany l' autor de la música. Però 'l teatro va está plé de gom á gom á la primera representació, per escullida concurrencia que vá pagar las localitats ab primas fabulosas, y l' ópera va esser molt aplaudida.

Resultat: que la manifestació va resultar contraria als propòsits dels manifestants, que no varen atinar en que 'l patriotisme ha de demostrarse d' altra manera.

S' ha format procés judicial contra una curandera de la provincia de Leon, que va assistí á un guarda de consums, que va morí als pochos días.

Aixís, aixís; que tanta farsa de *santas y apóstols* se 'n vagi al cel.

Se notá que en las maniobras militars escassejavan los espectadors.

¡Y aixó que se sabia que tenían d' anar bé!

Sé veu que las comedias al ayre lliure no ténen gayre atractiu.

Aplaudim de totes veras aquest mohiment que 's nota en tothom per aussiliar á las víctimas de las inundacions.

La premsa periódica, 'ls estudiants, las societats corals, las corporacions oficials y particulars, los gremis, las empresas, los artistas, tothom vol coadjuvar á aquesta obra benéfica.

A tots doném l' enhorabona y desitjém que després tingué de aplaudir també l' equitativa repartició dels quantiosos donatius en metálich y en efectes.

Un ciudadá d' Hamburg, s' ha fet construí una casa de paper; ab la particularitat, que ab una sustancia que posa á la pasta, l' edifici es incombustible. Y diu que es un' obra molt forta.

Ab aquesta noticia, los bombers anirán de baixa; y las casas de la fira de Sta. Llucia, estarán d' alsa.

Una familia de Palencia ha trobat quatre mil duros en unsas d' or, en una arca, que servia feya temps pera posarshi al demunt cistells d' hortalissa, sense que ningú sospités que tenia aquella ánima.

Si 'ls que han trobadas las unsas las posan en circulació, aviat lo Banch d' Espanya las convertirá en paper.

En lo Certámen literari de Tarragona, que celebra enguany l' Ateneo tarraconense de la classe obrera de aquella ciutat, ha sigut llorejat ab lo premi de una lápida de marbre ab las barras catalanas oferta per la *Colla escut catalá* nostre Redactor lo popular poeta D. Joaquím Ayné Rabell per sa magnífica poesia *Lo Progrés de Catalunya*.

Nos plau felicitar tan sovint á nostre amich per sos repetits triunfos poétichs.

En la nit del passat dilluns lo jove y ja reputat pianista D. Joaquím Malats pensionat en París per nostre excelentíssim Ajuntament, dongué un concert en los salóns de la casa Erard á fi de demostrar lo fruyt de sos estudis en lo Conservatori de dita ciutat.

Los molts aplausos que durant lo trascurs alcansá, aixís com las contínuas repeticions á que se veje obligat pera acallar l' entusiasme de la escullida concurrencia, son mostra patent de que no ha estudiat en va y que han sigu profitosos los dispendis á ell sacrificats.

A cala gallinayre

—¿Quant val aquesta cuixa, Mariona?
—¿Qué no 'm gardeu 'l coll avuy mestressa?
—Ay despatxim per Deu que porto pressa
—Deu esperarla algú á n' aquesta dona.
—Y á vosté qui l' apreta que enrahona
Ficantse allá ahont no deu jeh bona pessa!
—Com qu' es ella primera l' interessa
—Valenta fardo es la que l' abona.
—Parli ab modos m' entent, jo no l' insulto
Puig só capás d' inflarlhi ben bé 'ls nassós
(Va voltantlas de gent un gran tumulto)
Llensan las dos rivals tots los embrassos (1)
s' abrahamon dientse lladre y pilla
y en lloch se veu la sombra d' un guindilla.

J. T. Y R.

(1) Los cistells de la compra.

Repichs

A Valladolid corre una senyora, ó més ben dit *corria*, perquè es de suposar que ja li haurán destorbat lo país, que encarregava dos duros de missas; donava un bitllet de cinch duros, n' hi tornavan tres, y després lo capellá 's trobava ab que 'l bitllet era fals.

Aquí tenen una *devota* que feya dir missas per l' ànima de la seva butxaca.

A Fransa un processat que debía esser condemnat á mort, pero que peis seus bons antecedents ho sigué sols á treballs forsats perpetuament, ara, que fa 7 anys que està cumplint, sembla que resulta ignoscent del fet perquè se 'l va processá.

Ara, en vista de la seva ignoscència se 'l podrà posá en llibertat, y probablement se l' indemnizará en quant sigui possible, dels perjudicis rebuts.

Peró, si no s' hagués atés, ó no haguessen resultat los bons antecedents del acusat y se l' hi hagués aplicat l' última pena quin remey hi hauria?

Au, senyor Mañé y Flaquer, contestiho ab una dominical.

Del anàlisis de 21 mostres de ví que de diferents tabernas va recullir lo concejal senyor Gualdo, n' han resultat set que contenen substancies nocivas.

Los tribunals de justicia deurán dir la pena que s' ha d' imposar á n' aquestos expendedoros ó *enmatzinadors*.

Fa molt temps que en los periódichs llegim que ha sigut rehabilitat en la pensió que disfrutava 'l *corista* exclaustat fulano ó mengano.

De manera que en aquest pas, los coristas exclaustats, en número aviat farán la competència als coristas de 'n Clavé.

Diuen que 'l tenor Massini vindrá á cantar, encara que per pocas funcions, al Liceo.

No ho creurém fins que ho veurém, perquè á l' empresa del Real de Madrid, que 'l contractava donantli 26.000 duros per 20 funcions, ó sigan 15.500 pessetas en or per cada funció, li presentá aquestas exigencias:

1.ª Que se li entregarian 65.000 pessetas, avans de sortir de Milán, import de las deu últimas funcions.

2.ª Cobrar per adelantat diariament, las deu primeras.

3.ª No tenir de ressarcir á l' empresa dels adelantos, si per qualsevol causa rescindia 'l contracte.

Es clá que l' empresa del Real no va admetre aquestas condicions. ¡Sinó que hagués tingut pá al ull!

Y si vé á Barcelona ¿serán proporcionalment las mateixas condicions?

Si té d' esser aixís, nos sembla que l' empresa del Liceo obrará molt santament imitant á la de Madrid, perquè d' aixó no se 'n diu *guanyar*.

Telegramas

Madrid.—Los diputats cubans tractan de demostrar en las Córts que 'l comer ab los Estats Units no perjudica á Catalunya. Deuen volgué dir que no perjudica á Catalunya *solament*, y en aixó ténen rahó, perquè també perjudica á altres provincias.

LLEPOL.

Roma.—La peregrinació espanyola ha arribat. La majoria dels homes han anat á las perruquerías y s' ha declarat una baixa considerable en lo preu dels matalassos. Las majordonas y las nebotas fan posat de molt satisfetas.

MUSCLOS.

La mayoría de las "Industrias Españolas"

(EN L' ISLA DE CUBA)

HAN MORT

Habent rebut tots los inconvenients

(Gracias als conservadors)

Á CONSECUENCIA DE L' EPIDEMIA CONEGUDA PER "Tractat ab los Estats Units"

Los seus parents fariners, agricultors, cotonayres, llibreters, ferraters, etc, etc., y 'ls seus curadors de tots los sentits liberals, al participar als seus amichs y coneguts tan desastrosa pèrdua, 'ls hi recomanan que las tingan presents en los seus prechs pel cambi de situació y 'ls invitan perquè se serveixin assistir als funerals que tindrán lloch en totas las agências de transports y fábricas de la península, ménos, en las refinarias de sucre, que, *per ara*, no han sofert cap perjudici.

SE SUPLICA LA PROTESTA.

FESTAS DE LA MERCÉ

Com que aquest any Barcelona no te fèstas preparadas, si aixó veyém pels carrers encara podrém dar gracias.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA I.

Ma primera aliment es, ma segona un animal, nom de dona ma Total: ¿encare no m' has comprés?

P. MORA GALLART.

II

Es un arbre la primera, la segona una vocal, una negació tercera y un instrument lo total.

F. CARRERAS

TRENCA-CAPS

Carlota V. de Tenlor

Roda.

Formar ab aquestas llettras lo titul d' un drama castellá y el de la parodia.

JOSEPH M.ª FELIU.

TERS DE SÍLABAS

Sustituhir los punts per llettras de manera que llegits vertical y horisontalment diguin: 1.ª ratlla: Nom de dona; 2.ª: Idem.; 3.ª: Idem.

JOAN DOMENECH.

ROMBO

Sustituhir los punts per llettras de manera que llegits vertical y horisontalment digui: 1.ª ratlla: Consonant; 2.ª: Un peix; 3.ª: Nom d' home; 4.ª: En los barcos; 5.ª: Vocal.

UN RATA.

PROBLEMA

Buscar dos cantitats que sumadas donguin per resultat 40 y restadas 12.

SALVADOR IRUAM.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1--Vocal.
- 2 5--Nota musical.
- 1 2 1--Consonant.
- 4 5 2 5--Habitació.
- 1 2 3 4 5--Nom de dona.
- 4 3 2 5-- » »
- 4 5 2--Mineral.
- 4 3--Preposició afirmativa.
- 5--Vocal.

M. EMULAP.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—*Ve-ró-ni-ca.*
Trenca-caps.—*La creu de la Masia.*
Problema.—

Al fill gran	2.417'627 duros.
» » 2. ^o	2.140'423 »
» » 3. ^r	1.441'950 »
	6.000'

Acentígrafo.—*Parròquia.*—*Parroquia.*
Ters de sílabas.—

MA	TA	RÓ
TA	RRA	SA
RO	SA	RIO

Logogrifo numérich.—*Colominas.*
Geroglífich.—*Un any es igual à 365 dias*

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta.
Cuba y Puerto Rico id.	2 „
Extranger id.	2'50 „
Número corrent.	0'10 „
„ atrassat.	0'20 „

NOTA—Tota reclamació podrá dirigitse á la Administració y Redacció del periódich, carter de Sant Ramón, n.º 5. LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña

Agents de LA TOMASA en Paris:

Mme. Schneider, Kiosque 50, Boulevard Montmartre
Mme. Lemaitre, Kiosque 34, „ des Italiens.